

*Sprawozdanie
z realizacji Programu współpracy
pomiędzy samorządem miasta Elbląga
a organizacjami pozarządowymi
prowadzącymi działalność pożytku
publicznego w roku 2013*

Wstęp

Na terenie Elbląga zarejestrowanych jest ponad 400 organizacji pozarządowych, natomiast z samorządem elbląskim w skali roku przeciętnie kontaktuje się ok. 150 organizacji, z czego ponad 100 zabiega o wymierną współpracę z Urzędem Miasta. Współpraca ta opiera się nie tylko na wsparciu finansowym. Głównymi zakresami współdziałania samorządu z organizacjami są wszelkiego rodzaju działania zmierzające do poprawy jakości życia mieszkańców Elbląga.

Organizacje pozarządowe swą największą aktywność przejawiają w sferze pomocy społecznej, ochrony zdrowia, pomocy osobom starszym oraz pomocy osobom niepełnosprawnym. Mówiąc o aktywności nie można pominąć grupy organizacji sportowych, w tym uczniowskich klubów sportowych, które zajmują się głównie rozwojem kultury fizycznej wśród dzieci i młodzieży. Przedstawiając aktywność organizacji pozarządowych należy podkreślić, że samorząd wspiera organizacje zarówno w formie dotacji na szczególnie potrzebne mieszkańcom działania, jak również w formie rzeczowej, przekazując niezbędny sprzęt oraz wystawiając rekomendacje do innych instytucji czy pomagając w nawiązywaniu kontaktów zagranicznych, a także udostępniając sale konferencyjne na spotkania organizacji.

Współpraca samorządu z organizacjami działającymi w sferze pożytku publicznego opiera się głównie na zasadach: pomocniczości, suwerenności, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności. W myśl tych zasad samorząd traktuje organizacje pozarządowe jako równoprawnych partnerów i oczekuje od organizacji aktywnego uczestniczenia w pracach grup zadaniowych, organizowanych przez samorząd.

Współpraca elbląskiego samorządu wynika bezpośrednio z realizacji zapisów Strategii Rozwoju Elbląga, w której jednym z priorytetów jest wspieranie działań zmierzających do poprawienia warunków i jakości życia mieszkańców Elbląga oraz dążenie do tego, aby każdy z obywateli miasta miał szansę godnego życia i osobistego rozwoju na miarę swoich oczekiwań i aspiracji. O jakości życia mieszkańców miasta decydują przede wszystkim możliwości zaspokojenia ich różnorodnych potrzeb. Należy do nich zaliczyć nie tylko poczucie bezpieczeństwa, czy też właściwy stan miejskiej zieleni, ale również świadomość ekologiczną, ofertę placówek kształcących zdolną młodzież, czy też szeroki dostęp do dóbr kultury oraz obiektów sportowych.

Wspominając działania na rzecz mieszkańców Elbląga, nie można zapominać o grupie elblążan innej narodowości ogólnie nazywanych mniejszościami narodowymi.

Od wielu lat elbląski samorząd współpracując z organizacjami zrzeszającymi osoby innych narodowości udziela im pomocy przy organizacji ważnych dla tych społeczności wydarzeń i uroczystości. Ponadto podejmowane są działania mające za zadanie kultywowanie tradycji i kultury poszczególnych społeczności. Współdziałanie z tymi organizacjami wpływa znacznie na przełamywanie barier i integrację elblążan. Natomiast kooperacja z organizacjami mniejszościowymi oddziałuje korzystnie na partnerów, jakimi są organizacje i samorząd. Ilość inicjatyw podejmowanych przez elbląskie organizacje pozarządowe oraz dobra współpraca i wzajemne relacje powodują, iż można wspólnie realizować szereg działań zmierzających do poprawy jakości życia mieszkańców Elbląga.

Aby usankcjonować współpracę samorządu z organizacjami pozarządowymi, ustawa *O działalności pożytku publicznego i o wolontariacie* nałożyła na samorządy obowiązek uchwalania *Rocznych programów współpracy*.

Rozdział I Roczny program współpracy na 2013 rok.

W dniu 27 listopada 2012 r. elbląski samorząd Uchwałą Rady Miejskiej Elblągu Nr XIX/502/2012 przyjął do realizacji *Program współpracy pomiędzy samorządem miasta Elbląga a organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2013*.

Zgodnie z zapisami wyżej wymienionego Programu w roku 2013 współpraca elbląskiego samorządu z organizacjami pozarządowymi odbywała się przede wszystkim w formie:

- realizacji zadań publicznych z wykorzystaniem form finansowych i niefinansowych;
- wzajemnego informowania się o planowanych kierunkach działalności;
- konsultowania z organizacjami pozarządowymi projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji;
- konsultowania projektów aktów normatywnych dotyczących sfery zadań publicznych;
- tworzenia wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, złożonych z przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz przedstawicieli właściwych organów administracji publicznej;
- udzielania na preferencyjnych warunkach organizacjom na działalność statutową lokali;
- współorganizacji konferencji i spotkań będących w kręgu zainteresowań organizacji.

W myśl zapisów Programu Współpracy w roku 2013 perspektywicznym celem współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi – zbieżnym ze Strategią rozwoju miasta Elbląga – była poprawa jakości życia i pełniejsze zaspokajanie potrzeb społecznych mieszkańców Elbląga.

Natomiast cele szczegółowe zostały określone na podstawie spotkań z przedstawicielami III Sektora, i były nimi:

1. Tworzenie warunków do wzmacniania istniejących organizacji pozarządowych, powstawania nowych organizacji i inicjatyw obywatelskich oraz rozwoju wolontariatu;
2. Tworzenie i rozwój współpracy, partnerstw wielosektorowych na rzecz rozwoju społecznego-gospodarczego miasta Elbląga;
3. Tworzenie warunków zmierzających do zwiększenia udziału organizacji pozarządowych w realizacji zadań własnych Miasta Elbląga (poprzez standaryzację i kontraktację zadań)
4. Aktywizacja społeczności lokalnej poprzez realizację działań mających na celu podniesienie aktywności społecznej mieszkańców w oparciu o kawiarenki obywatelskie, akcje społeczne, konsultacje społeczne, edukację obywatelską, itp.;
5. Działania zmierzające do wzmacniania poczucia odpowiedzialności za wspólnotę lokalną, swoje otoczenie, tożsamość historyczną, kulturalną oraz tradycję;

6. Tworzenie i rozwój oferty edukacyjnej, kulturalnej, społecznej, rekreacyjnej itd. organizacji pozarządowych skierowanej do mieszkańców;
7. Promocja i rozwój przedsiębiorczości, zwłaszcza społecznej.

Ponadto celem programu było również pobudzenie aktywności obywatelskiej oraz zaspokojenie potrzeb mieszkańców miasta w szczególności poprzez określenie priorytetowych zadań publicznych na rok 2013 oraz zapewnienie udziału organizacji pozarządowych w realizacji tych zadań.

W realizacji zadań zapisanych w *Programie współpracy pomiędzy samorządem miasta Elbląga a organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2013* udział brały departamenty merytoryczne Urzędu Miasta Elbląga, czyli:

- Departament Kultury;
- Departament Sportu;
- Departament Społeczny;
- Departament Edukacji;
- Pełnomocnik Prezydenta ds. Organizacji Pozarządowych;
- Departament Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska
- Departament Bezpieczeństwa, Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Informacji Niejawnych
- Departament Komunikacji Społecznej.

Ze względu na czytelność zapisanych zadań roczny program podzielono na zadania stałe, zadania priorytetowe oraz priorytety branżowe.

Rozdział II Współpraca Finansowa

1) Zadania stałe

W oparciu o przepisy ustawy *O pożytku publicznym i o wolontariacie* w roku 2013 elbląski samorząd przewidział do realizacji 18 zadań publicznych, które zostały zlecone do realizacji organizacjom pozarządowym. Zadanie te skierowane były przede wszystkim do mieszkańców Elbląga i obejmowały bogaty zakres spraw:

Sprawy społeczne

- a. Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym (w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych)
 - Profilaktyka oraz pomoc terapeutyczna i rehabilitacyjna dla osób uzależnionych od alkoholu
 - Działalność wychowawcza i informacyjna wśród dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi (np. dofinansowanie popołudniowych świetlic socjoterapeutycznych i opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci i młodzieży prowadzonych przez organizacje pozarządowe, wypoczynek letni dla dzieci i młodzieży organizowany przez organizacje pozarządowe, organizacja pozalekcyjnych

zajęć dla dzieci i młodzieży, realizacja programów związanych z rozwiązywaniem problemów alkoholowych i społecznych, pomoc w postaci stypendiów dla dzieci i młodzieży wybitnie uzdolnionej znajdującej się w trudnej sytuacji materialnej oraz zagrożonej problemem alkoholizmu)

- Wspomaganie działalności stowarzyszeń realizujących zadania związane z rozwiązywaniem problemów alkoholowych i społecznych (np. prowadzenie działań jako wsparcia psychologicznego, pedagogicznego oraz porad prawnych dla środowisk zagrożonych alkoholizmem oraz ofiar przemocy domowej, posilki dla osób dorosłych z problemem alkoholowym, prowadzenie domu dla bezdomnych).

b. Ochrona i promocja zdrowia

- Działania z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej.

c. Działalność na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych

- Organizacja pomocy sąsiedzkiej na rzecz mieszkańców Elbląga.

- Prowadzenie Uniwersytetu III Wieku.

- Organizacja środowiskowych spotkań kombatanckich.

- Realizacja programów z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

d. Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym

- Prowadzenie świetlicy dworcowej

e. Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym związanym z narkomanią

- Zapewnienie profesjonalnej pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych i udzielanie porad dla rodzin pozostających w kryzysie.

g. Działania na rzecz integracji i współpracy środowisk młodzieżowych z osobami w wieku emerytalnym.

h. Prowadzenie Miejskiego Centrum Usług Wolontarystycznych.

i. Prowadzenie Biura Porad Obywatelskich.

j. Działania wspomagające technicznie, szkoleniowo, informacyjnie lub finansowo organizacje pozarządowe

Kultura i sztuka

a. Realizacja zadań publicznych w zakresie kultury i sztuki w 2013 r.:

- Wspieranie znaczących, niekomercyjnych publikacji i wydawnictw związanych z Elblągiem - tematem lub osobą twórcy.

- Wspieranie programów popularyzujących wśród mieszkańców Elbląga kultury różnych narodów, mniejszości narodowych i etnicznych.

- Wspieranie znaczących projektów artystycznych wzbogacających życie kulturalne Elbląga

- Wspieranie twórczości elbląskich artystów w szczególności promocja kultury lokalnej w kraju i za granicą.
- Wspieranie projektów z zakresu edukacji kulturalnej ze szczególnym uwzględnieniem programów skierowanych do dzieci i młodzieży.
- Wspieranie projektów artystycznych wzbogacających życie kulturalne elbląskiej Starówki, organizowanych podczas wakacji, w ramach „Coolturalnej Starówki”.
- Działania kulturalne wspomagające technicznie, szkoleniowo, informacyjnie lub finansowo organizacje pozarządowe.

Kultura fizyczna i sport razem z Turystyką i wypoczynkiem

- Turystyka i krajoznawstwo:
 - Popularyzacja turystyki kwalifikowanej i krajoznawstwa poprzez organizację imprez (złoty, rajdy, wędrówki piesze, spływy kajakowe, rejsy żeglarskie, rajdy rowerowe itp.)
 - Renowacja pieszych szlaków turystycznych w obrębie granic administracyjnych Elbląga.
- Wypoczynek dzieci i młodzieży:
 - Organizacja wypoczynku dla dzieci i młodzieży w okresie ferii zimowych.
 - Organizacja wypoczynku dla dzieci i młodzieży w okresie wakacji letnich.
- Wspieranie działań mających na celu rozwój wspólnot i społeczności lokalnych:
 - Integracja społeczności lokalnej poprzez organizację plenerowych imprez o charakterze rodzinnym
- Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej:
 - Wspieranie sportowych reprezentacji Elbląga w ramach kontaktów międzynarodowych, zwłaszcza z miastami partnerskimi oraz udział ekip zagranicznych w imprezach organizowanych w Elblągu.
 - Organizacja imprez sportowo-rekreacyjnych dla dzieci.
- Działania z zakresu organizacji programów szkolenia w różnych dyscyplinach sportu, organizacja i udział w zawodach przez działania na rzecz poprawiania warunków uprawiania sportu; upowszechniania kultury fizycznej i sportu wśród dzieci i młodzieży w ramach młodzieżowego systemu sportu; wspierania sportowych reprezentacji Elbląga w ramach kontaktów międzynarodowych; popularyzacji sportu w środowisku osób niepełnosprawnych.
- Działania wspomagające rozwój gospodarczy w tym rozwój przedsiębiorczości oraz rozwój turystyki (Forum Gospodarcze oraz Elbląskie Święto Chleba edycja VIII i IX)

Ochrona środowiska, ekologia

- Działania z zakresu ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego:
 - Wsparcie realizacji zadania publicznego obejmującego prowadzenie schroniska dla zwierząt w Elblągu zlokalizowanego przy ul. Królewieckiej 233
 - Dokarmianie ptaków w okresie zimowym.

- Tworzenie bezpiecznych miejsc schronienia dla kotów wolno żyjących - Zakup domków dla kotów, które zostaną udostępnione działającym na terenie Elbląga organizacjom społecznym, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt.

- Dokarmianie kotów wolno żyjących w okresie jesienno – zimowym. Wsparcie realizacji zadania realizowanego przez organizacje pozarządowe, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt.

b. Edukacja ekologiczna:

- Prowadzenie edukacji ekologicznej oraz propagowanie działań proekologicznych i zasad zrównoważonego rozwoju środowiska wodnego w elbląskich przedszkolach, szkołach podstawowych, ośrodkach szklono-wychowawczych i gimnazjach,

- Zorganizowanie imprezy ekologicznej z okazji Europejskiego Dnia bez Samochodu i Sprzątania Świata w Elblągu wraz z koordynacją imprez towarzyszących Europejskiemu Tygodniowi Zrównoważonego Rozwoju;

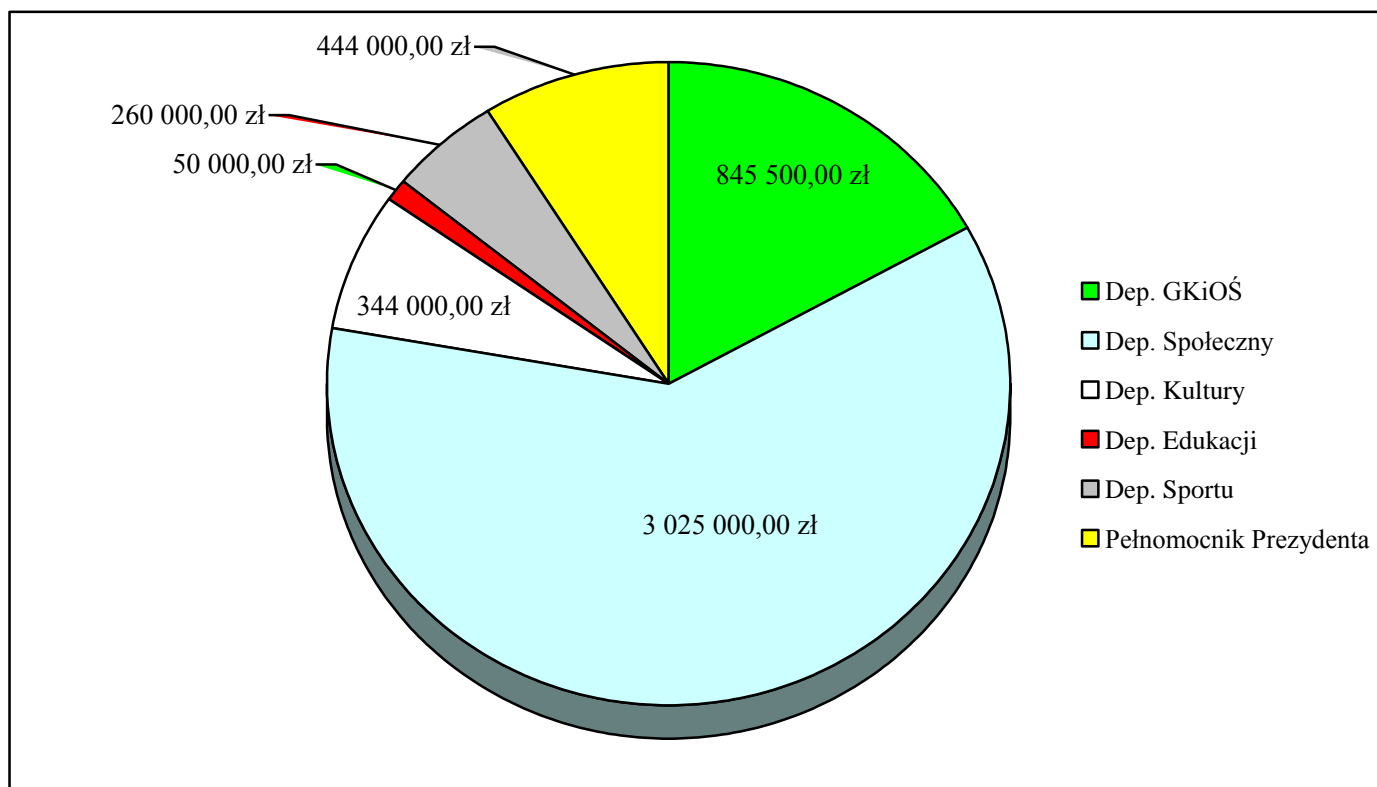
Oprócz powyższych zadań elbląski samorząd wspierał działania z wieloletnie na realizację których podpisano umowy w latach wcześniejszych. Do zadań wieloletnich zleconych organizacjom pozarządowym należały:

- Prowadzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej wsparcia dziennego
- Świadczenie usług opiekuńczych na rzecz mieszkańców Elbląga
- Prowadzenie domu dla bezdomnych
- Prowadzenie ośrodka wsparcia i interwencji kryzysowej
- Prowadzenie i Obsługa Centrum Organizacji Pozarządowych
- Prowadzenie schroniska dla zwierząt

2) Planowana wysokość środków finansowych z przeznaczeniem wsparcie działań organizacji pozarządowych

Pierwotnie na realizację przez organizacje pozarządowe zadań publicznych w roku 2013 elbląski samorząd w budżecie Miasta zabezpieczył kwotę 4.968.500 zł., co dawało do dyspozycji Departamentom merytorycznym na realizację zadań publicznych następujące środki finansowe:

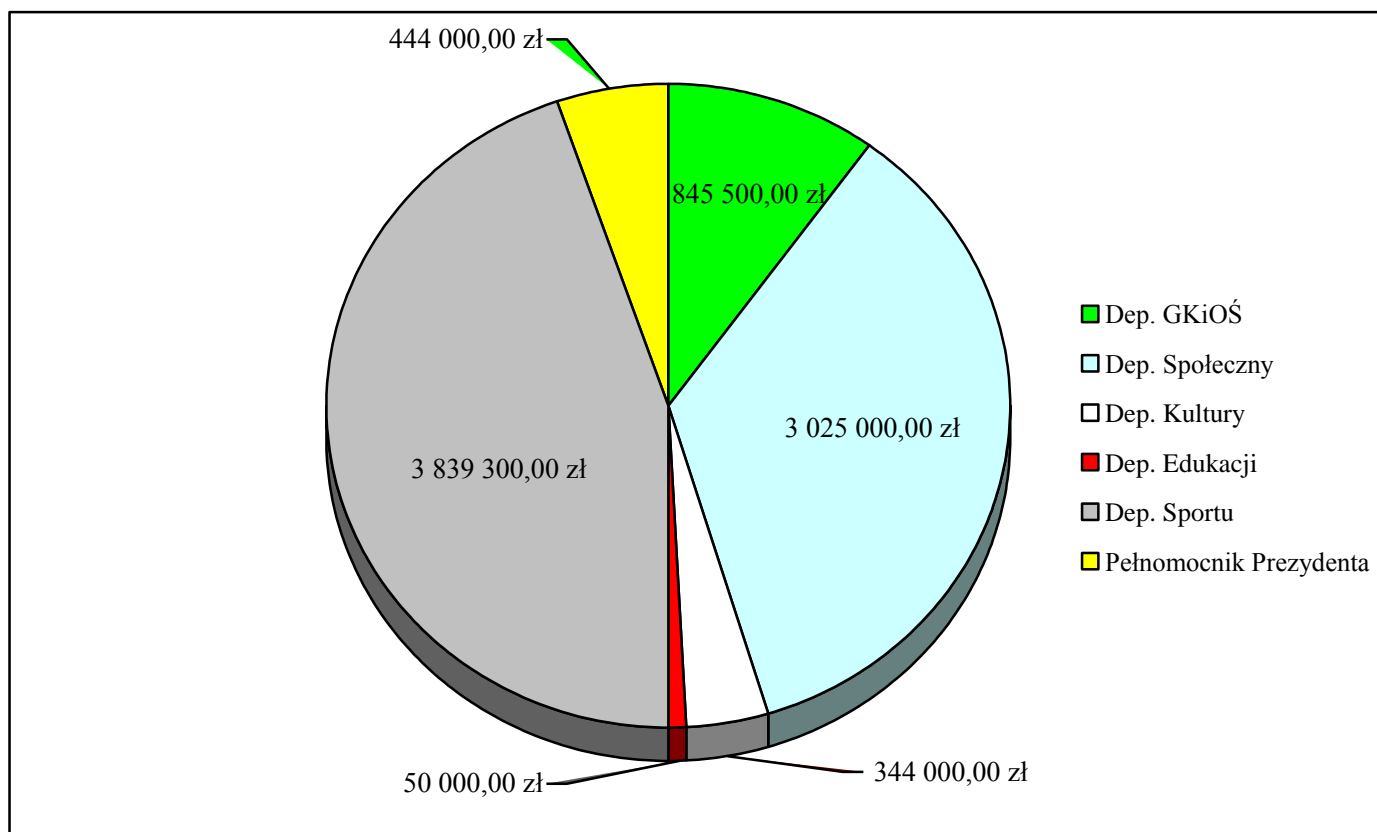
1. Departament Społeczny	- 3.025.000 zł;
2. Departament Kultury	- 344.000 zł;
3. Departament Sportu	- 260.000 zł;
4. Departament Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska	- 845.500 zł;
5. Departament Edukacji	- 50.000 zł;
6. Pełnomocnik Prezydenta ds. Organizacji Pozarządowych	- 444.000 zł.

Rysunek 1 Rozkład środków finansowych zaplanowanych w 2013 r dla organizacji pozarządowych przez Departamenty merytoryczne odpowiedzialne za bezpośrednią współpracę z organizacjami

W 2013 r. Departament Sportu planował wspierać organizacje sportowe zgodnie z zapisami, przewidzianymi w ustawie *O sporcie* z czerwca 2010 r., jednakże wstrzymanie przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego uchwały zawierającej procedury udzielania wsparcia organizacjom sportowym spowodowało, iż zaplanowane środki przekazano organizacjom sportowym zgodnie z przepisami ustawy *O pożytku publicznym i o wolontariacie*, zwiększając tym samym pulę środków zaplanowanych przez Departament Sportu do 3.839.300 zł. **W ostatecznym rozrachunku w budżecie Miasta zabezpieczono do realizacji zadań publicznych przez organizacje pozarządowe kwotę 8.547.800 zł.** Zabezpieczone środki finansowe rozdysponowano w następujący sposób:

Umowy zawarte w 2013 r. na podstawie ogłoszonych konkursów	Umowy wieloletnie	Umowy zawarte na podstawie art. 19 A ustawy OPPiOW	Razem
5.323.501	3.224.299	220 000	8.547.800

Rysunek 2 Rozkład środków finansowych zaplanowanych w 2013 r dla organizacji pozarządowych przez Departamenty merytoryczne odpowiedzialne za bezpośrednią współpracę z organizacjami, po uzupełnieniu środków w Dep. Sportu

3) Środki wydatkowane na wsparcie działań organizacji pozarządowych

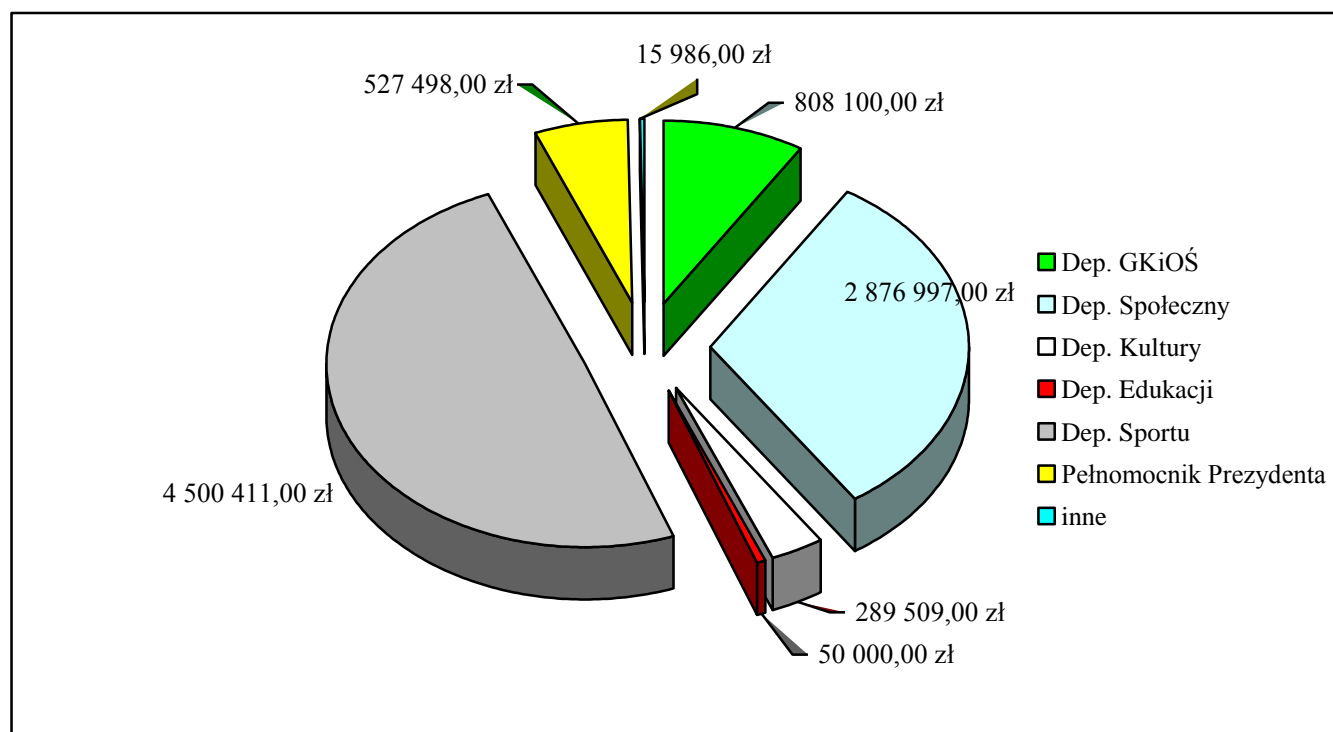
Zgodnie z procedurami wynikającymi z ustawy *O pożytku publicznym i o wolontariacie* elbląski samorząd wydał na wsparcie zadań publicznych przez organizacje pozarządowe kwotę 5.323.501zł. realizując 18 wymienionych wyżej zadań. Na podstawie tych zadań w roku 2013 ogłoszono 37 konkursów, na podstawie których elbląski samorząd podpisał 168 umów z 96 organizacjami uczestniczącymi w otwartych konkursach ofert. Organizacje te złożyły 269 ofert wykazując zapotrzebowanie na środki finansowe w wysokości ponad 11.124.509 zł.

Ponadto w trakcie roku Prezydent Elbląga postanowił wesprzeć oddolne działania elbląskich organizacji, do których między innymi zaliczała się, ciesząca się coraz większym powodzeniem wśród elbląskich organizacji, procedura tzw. szybkiej ścieżki opisana w art. 19a ustawy *O działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*. Organizacje w tym trybie złożyły 28 ofert pozyskując w ten sposób wsparcie od samorządu w wysokości 206.970 zł

Jednocześnie elbląski samorząd wspierał finansowo organizację różnego rodzaju imprez. I tak wsparciem zostały objęte:

- zakupy nagród (pucharów, medali, drobnych nagród rzeczowych w postaci sprzętu sportowo-rekreacyjnego),
- zakupy wydawnictw turystycznych z przeznaczeniem na upominki w związku z organizacją imprez (turystyka kwalifikowana),
- umowy w zakresie promocji Gminy Miasta Elbląg poprzez sport (w tym stypendia sportowe),
- umowy na wykonanie usług transportowych (m.in. wyjazd sportowych reprezentacji miasta na zawody, rozgrywki i turnieje, reprezentacja sektora pozarządowego poza Elblągiem na ogólnopolskich konferencjach)
- działania związane z organizacją świątecznych spotkań elblążan (występy osób poruszających się na szczudłach, koncert, itp.),
- współorganizacja różnego rodzaju spotkań, konferencji, prelekcji itp. (m.in. opłata poczęstunku dla zaproszonych, nieodpłatne użyczenie sal na spotkania w Ratuszu Staromiejskim i w budynku Urzędu Miasta)
- organizacja Konferencji Plenarnej Elbląskich Organizacji Pozarządowych.

Łącznie w 2013 r. na wsparcie działań realizowanych przez organizacje pozarządowe elbląski samorząd wydatkował kwotę 9.124.048 zł. wspierając 105 organizacji zabiegających o współpracę finansową niefinansową.

Rysunek 3 Środki finansowe wydatkowane przez Departamenty merytoryczne na rzecz organizacji pozarządowych w roku 2013

4) Zadania priorytetowe

1. Efektywniejsze wykorzystanie środków publicznych z budżetu miasta Elbląga
2. Wzrost ilości środków finansowych pozyskanych przez elbląskie organizacje pozarządowe ze źródeł zewnętrznych (zwłaszcza funduszy europejskich)
3. Rozwój współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi.

Ad 1.

Priorytet dotyczący efektywniejszego wykorzystania środków pochodzących z budżetu miasta zakładał przeprowadzenie standaryzacji zadań publicznych zleczanych organizacjom pozarządowym przez samorząd elbląski. Działanie miało obejmować przeszkolenie z zakresu standaryzacji zadań publicznych około 20 przedstawicieli samorządu oraz organizacji pozarządowych, utworzenie 4 zespołów standaryzacyjnych (po ok. 10 osób) i wypracowanie 4 standardów zadań publicznych z zakresu działania Departamentu Edukacji, Departamentu Sportu, Departamentu Kultury, Departamentu Społecznego.

W roku 2013 wstrzymano prace nad standaryzacją zadań publicznych ze względu na fakt, iż realizacja wypracowywanych standardów przekracza możliwości finansowe samorządu.

Ad 2.

Priorytet dotyczący wzrostu ilości środków finansowych pozyskanych przez elbląskie organizacje pozarządowe ze źródeł zewnętrznych polegał na przeprowadzeniu cyklu szkoleń i doradztwa dla organizacji pozarządowych.

W ciągu roku 2013 na zlecenie Urzędu Miejskiego w Elblągu Centrum Organizacji Pozarządowych (COP) przeprowadziło 6 szkoleń w tym jedno dwudniowe, w których uczestniczyło ponad 90 osób. Ponadto w roku 2013 Centrum Organizacji Pozarządowych zrealizowało następujące działania:

- umieszczono 728 informacji na stronie internetowej,
- 30 osób skorzystało ze zbiorów biblioteczki,
- wysłano 24 newsletterów,
- 30 organizacji skorzystało z sal, sprzętu, komputerów w COP,
- powstały 3 organizacje pozarządowe oraz grupa nieformalna,
- odbyły się 1 kawiarenki obywatelskie,
- odbyły się 3 kampanie społeczne,
- została zrealizowana Szkoła Trenerów STOP
- odbyło się 8 dwudniowych szkoleń oraz 1 jednodniowe szkolenie z zakresu działań organizacji pozarządowych (księgowość, tworzenie projektów, itp.),
- zorganizowano Tydzień z Ekspertem z zakresu ogólnego, księgowości, itp.,
- odbyło się 113 godzin doradztwo ogólnego,

- odbyło się 50 godzin doradztwa specjalistycznego,
- powstało 12 miesięcznych kalendarzy inicjatyw elbląskich organizacji pozarządowych,
- został zaktualizowany standard działania COP,
- wzrost współpracy z samorządem lokalnym w wyniku realizacji spotkań poświęconych tworzeniu standardów zadań publicznych.

W roku 2013, tak jak w roku 2012, nie przewidziano środków finansowych na utworzenie cieszącego się dużą popularnością tzw. Funduszu Grantowego, który w założeniu miał przekazywać kwotę 70.000 zł jako wkład własny do projektów składanych przez elbląskie organizacje pozarządowe do zewnętrznych instytucji grantodawczych. Wsparcie to miało na celu pomoc elbląskim organizacjom w pozyskaniu około 700.000 zł. ze źródeł zewnętrznych. Jednakże w zamian uruchomione zostało zadanie mające na celu *Działania wspomagające technicznie, szkoleniowo, informacyjnie lub finansowo organizacje pozarządowe w szczególności działania ukierunkowane na pozyskiwanie środków finansowych ze źródeł zewnętrznych w tym projekty inwestycyjne*, na które przekazano 60.000 zł. Z tego zadania skorzystała jedna organizacja.

Ad 3.

Priorytet obejmujący rozwój współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi. To działanie podzielono na 6 zadań.

Zadanie I to kontynuacja spotkań branżowych, dotyczących współpracy Departamentów Urzędu Miejskiego z organizacjami pozarządowymi.

W trakcie roku 2013 odbyło się 5 spotkań branżowych z organizacjami działającymi w sferze kultury, w sferze działalności społecznej oraz z zakresu sportu. Spotkania te miały za zadanie przekazanie bieżących informacji na temat działań samorządu oraz poznanie potrzeb organizacji działających w zakresie merytorycznej pracy poszczególnych Departamentów Urzędu Miasta.

Zadanie II to działania związane z rozwojem i promocją wolontariatu wśród młodzieży oraz mieszkańców Elbląga.

W roku 2013 elbląski samorząd kontynuował działania mające na celu wsparcie dla organizacji pozarządowych oraz miejskich instytucji korzystających z pracy wolontariuszy poprzez finansowanie prowadzenia przez Regionalne Centrum Wolontariatu Miejskiego Centrum Usług Wolontarystycznych.

Na działalność Miejskiego Centrum Usług Wolontarystycznych w roku 2013 przekazano z budżetu samorządu 35.000 zł.

Głównymi działaniami Miejskiego Centrum Usług Wolontarystycznych były:

- Pośrednictwo w zatrudnianiu wolontariuszy poprzez przygotowanie szeroko rozumianej informacji o wykorzystaniu wolontariatu na rzecz organizacji pozarządowych oraz instytucji miejskich, prowadzenie punktu informacyjnego o działaniach i potrzebach związanych z pracą wolontariuszy w elbląskich organizacjach i instytucjach miejskich oraz budowa bazy wolontariuszy, a także stała diagnoza środowiska lokalnego celem poznania potrzeb miejskich instytucji oraz elbląskich organizacji pozarządowych w zakresie potrzeb pracy z wolontariuszami. Baza wolontariuszy składa się 3 grup:

- ❖ - Baza Wolontariatu młodzieżowego
- ❖ - Baza Wolontariatu studenckiego
- ❖ - Baza Wolontariatu 50+

- Edukacja wolontariuszy z zakresu ich praw i obowiązków oraz, w zależności do specyfiki przyszłej pracy w elbląskich instytucjach i organizacjach pozarządowych, kadry - szkolenie personelu zatrudnionego w elbląskich instytucjach i organizacjach pozarządowych do pracy z wolontariuszami oraz edukacja młodzieży poprzez prowadzenie lekcji dotyczących promocji idei wolontariatu wśród młodzieży elbląskich placówek edukacyjnych wraz z innymi liderami organizacji pozarządowych.

- Promocja wolontariatu.

Ponadto elbląski samorząd podpisał umowę partnerską z Elbląskim Stowarzyszeniem Wspierania Inicjatyw Pozarządowych dotyczącą współrealizacji projektu *Modelowy Samorząd*, finansowanego ze środków Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013, Poddziałanie 5.4.2 Rozwój dialogu obywatelskiego, którego jednym z działań jest opracowanie Systemu wsparcia wolontariatu w Elblągu.

Zadanie III dotyczyło kontynuacji prac nad Stworzeniem Wieloletniej Strategii Współpracy Samorządu z Organizacjami Pozarządowymi.

W roku 2013 ukończono tworzenie *Wieloletniego Programu Współpracy Samorządu z Organizacjami Pozarządowymi*, jednakże długi okres tworzenia tego dokumentu spowodował, iż pierwotnie założone działania uległy dezaktualizacji. W związku z powyższym zaplanowano, iż w roku 2014 przed uchwaleniem powyższego dokumentu dokonana zostanie jego aktualizacja.

Zadanie IV miało na celu realizację działań na rzecz wsparcia i rozwoju spółdzielczości socjalnej. W ramach tego zadania w roku 2013 przy Prezydencie Elbląga działał Zespół ds. Rozwoju Ekonomii Społecznej.

Zadanie V i VI miało na celu realizację działań zmierzających do poprawy wymiany informacji i doświadczeń pomiędzy pracownikami Urzędu Miasta, a pracownikami organizacji pozarządowych pracujących w tym samym obszarze oraz realizację działań zmierzających do opracowywania

dokumentów i procedur zmierzających do efektywniejszego wykorzystania współpracy samorządu z organizacjami. Obydwa zadania są podlegają ciąglemu procesowi ewaluacji. Wynikiem oceny jest współpraca z Elbląskim Stowarzyszeniem Wspierania Inicjatyw Pozarządowych w realizacji dwóch projektów finansowanych Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013, tj.: *Elbląg Konsultuje* i *Modelowy Samorząd*.

Elbląski samorząd widząc wzrost profesjonalizmu organizacji pozarządowych widzi potrzebę przekazywania organizacjom, do realizacji, coraz większej ilości zadań publicznych. Jak wspomniano we wstępie niniejszego sprawozdania elbląskie organizacje pozarządowe swą największą aktywność przejawiają w sferze pomocy społecznej, ochrony zdrowia, pomocy osobom starszym oraz pomocy osobom niepełnosprawnym. I właśnie na tym polu występuje największa profesjonalizacja działań organizacji pozarządowych. Wspecjalizowane organizacje przejmują od samorządu realizację kluczowych zadań z zakresu pomocy społecznej. I tak elbląskie organizacje w roku 2013 prowadziły na podstawie umów wieloletnich następujące placówki:

1. Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi – prowadzony przez Elbląskie Stowarzyszenie Pomocy Humanitarnej im. Św. Łazarza „Lazarus” z siedzibą w Elblągu przy ul. Skrzydlatej 15 a.
2. Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi (z niepełnosprawnością intelektualną) przy ul. Saperów 14 d – prowadzony przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym, Koło w Elblągu z siedzibą przy ul. 1 Maja 1.
3. Dom dla Bezdomnych im. Św. Brata Alberta przy ul. Nowodworskiej 49 – prowadzony przez Stowarzyszenie na rzecz osób bezdomnych i potrzebujących „Od nowa...” w Elblągu z siedzibą przy ul. Nowodworskiej 49.
4. Ośrodek Wsparcia i Interwencji Kryzysowej – Dom dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Cięży – prowadzony przez Diecezję Elbląską.
5. Placówkę opiekuńczo – wychowawczą wsparcia dziennego przy ul. Łęczyckiej 26 – prowadzonej przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zarząd Oddziału Okręgowego z siedzibą w Elblągu przy ul. 1 Maja 37.

Rozdział III Współpraca Pozafinansowa

Elbląski samorząd oprócz wsparcia finansowego współpracuje z elbląskimi organizacjami podczas organizacji spotkań otwartych przez organizacje, np. poprzez możliwość nieodpłatnego udostępnienia lokalu, środków technicznych, itp. Pracownicy Urzędu Miasta pomagają organizacjom w pozyskiwaniu środków finansowych na realizację zadań publicznych z innych źródeł niż dotacja samorządu miasta. Realizują lub współuczestniczą w przygotowaniu szkoleń, konferencji, forum wymiany doświadczeń, w celu podniesienia sprawności funkcjonowania organizacji. Współpraca samorządu miasta Elbląga jest realizowana również poprzez wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności i współdziałania oraz poprzez tworzenie wspólnych

zespołów zadaniowych o charakterze doradczym i inicjatywnym. Ponadto do roku 2013 elbląski samorząd wynajmował na preferencyjnych warunkach lokale 28 organizacjom, z czego część organizacji zostało całkowicie zwolnionych z opłat czynszowych. Łączna powierzchnia zajmowana przez organizacje wynosi 6 121 m² (w tym 208 m² piwnic).

Ponadto w roku 2012 elbląski samorząd przekazał do użytkowania organizacjom pozarządowym:

- budynek przy ul. 1 Maja 1 na siedzibę dla Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym, Koło w Elblągu

oraz

- kolejne 1 000 m² w budynku przy ul. Zw. Jaszczurczego 17 dla zainteresowanych organizacji, tworząc w ten sposób tzw. centrum pozarządowe, jako miejsce gdzie mieszkańcy Elbląga mogą otrzymać różnego rodzaju wsparcie i doradztwo związane z codzienną aktywnością.

Przekazanie w 2012 r. wyżej wymienionych obiektów spowodowało rozwój aktywności organizacji pozarządowych oraz większą integrację sektora co można było zaobserwować po realizacji w 2013 r. działań na rzecz mieszkańców naszego miasta oraz na rzecz innych organizacji.

W związku z stosowaniem przez samorząd stawek preferencyjnych dla organizacji pozarządowych wpływy do budżetu ZBK za wynajem powierzchni w roku 2013 były znikome

Zgodnie z zapisami ustawy *O działalności pożytku publicznego i wolontariacie* samorząd przyjął w dniu 4 listopada 2010 r. Uchwałą Rady Miejskiej w Elblągu Nr XXXI / 731 / 2010 *Regulamin prowadzenia konsultacji z elbląskimi organizacjami pozarządowymi* aktów prawa miejscowego. W roku 2011 dokonano ewaluacji w/w uchwały. Zgłoszone przez zewnętrzny zespół ewaluacyjny uwagi zostały przeanalizowane i część z nich została wprowadzona w procesie konsultacyjnym w roku 2012. Ponadto doświadczenia związane z procesem konsultacji pomiędzy samorządem a organizacjami pozarządowymi zaowocowały w roku 2013 działaniami mającymi na celu wprowadzenie systemu konsultacji z mieszkańcami Elbląga.

W ramach współpracy pozafinansowej samorząd Miasta Elbląga w roku 2013 włączył się po raz kolejny w organizację kampanii 1%, która od kilku lat jest jedną z form promocji elbląskich organizacji, posiadających status pożytku publicznego i ma na celu zachęcanie mieszkańców miasta do przekazywania 1% podatku dochodowego na rzecz tych podmiotów. Z satysfakcją należy nadmienić, iż kampania 1%, do której Elbląg włączył się niemal od jej początku, z każdym rokiem jest coraz bardziej popularna i zauważalna nie tylko w naszym mieście, ale także w całym kraju. Mówiąc o promocji III Sektora należy wspomnieć o udziale elbląskiego samorządu w organizacji Forum Inicjatyw Pozarządowych, święta wszystkich organizacji, na którym to organizacje mogą

pokazać swój potencjał i dorobek mieszkańcom miasta. W roku 2013 Forum Inicjatyw Pozarządowych odbyło się w ramach Dni Elbląga pod hasłem „III Dzień na III Sektor”.

Pisząc o współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi należy zaznaczyć aktywność organizacji na polu bezpieczeństwa i porządku publicznego. Na terenie Elbląga od roku 1999 realizowany jest Program Bezpieczny Elbląg, którego zapisy realizują w swych działaniach m.in. Departamenty Urzędu Miejskiego, Policja, Straż Pożarna, MOPS, zarządcy budynków oraz elbląskie organizacje pozarządowe. Prowadzone przez organizacje akcje wraz z realizatorami Programu Bezpieczny Elbląg przyczyniają się znacznie do wzrostu poczucia bezpieczeństwa mieszkańców miasta, jak również podnoszenia świadomości elblążan na temat potencjalnych zagrożeń. Ponadto, realizacja zapisów wyżej wymienionego Programu wpływa znacząco na pogłębienie współpracy pomiędzy jednostkami bezpośrednio realizującymi zadania Programu a organizacjami pozarządowymi należy tu wymienić m.in. różnego rodzaju partnerstwa i współdziałania pomiędzy Komendą Miejską Policji a organizacjami. Wykonawcy Programu do dnia dzisiejszego zrealizowali wiele przedsięwzięć. Przedsięwzięcia te prowadzono w trzech głównych kierunkach działania:

- ❖ Szeroko pojętego bezpieczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa ruchu drogowego.
- ❖ Pracy z dziećmi i młodzieżą.
- ❖ Popularyzacji Programu Bezpieczny Elbląg wśród mieszkańców Elbląga.

Elbląskie organizacje największą aktywność przejawiają w działaniu, które ukierunkowane jest na pracę z dziećmi i młodzieżą, na promocję bezpieczeństwa i jego zabezpieczenie. I tak PCK w elbląskich szkołach organizuje między innymi Mistrzostwa Pierwszej Pomocy Przedlekarskiej, Olimpiadę Promocji Zdrowego Stylu Życia oraz akcję honorowego krwiodawstwa. Ponadto organizacje włączają się również w działania mające na celu powszechną naukę pływania, która realizowana jest jako pozalekcyjne lekcje wychowania fizycznego. Pisząc o realizacji Programu Bezpieczny Elbląg należy również nadmienić, iż organizacje realizując swoje programy autorskie podejmują szereg działań prewencyjnych zmierzających do przeciwdziałania patologiom społecznym mającym na celu przeciwdziałanie przemocy oraz uzależnieniom od alkoholu i środków odurzających. Działania te realizowane są podczas codziennej pracy z dziećmi i młodzieżą oraz podczas organizacji wypoczynku letniego i zimowego. Natomiast dla osób dorosłych prowadzone są darmowe działania między innymi z zakresu wsparcia psychologicznego, pedagogicznego oraz porad prawnych. Działania te skierowane są nie tylko dla środowisk zagrożonych alkoholizmem oraz ofiar przemocy domowej.

Rozdział IV Podsumowanie

System współpracy to oczywiście znacznie więcej niż opisany wyżej Roczny program współpracy nakazany samorządom do przyjęcia przez ustawę *O działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*. System to trwale wkomponowanie organizacji w strukturę działań samorządu oraz dobra praktyka współpracy. System współpracy to również szereg działań organizacji pozarządowych, które poprzez swą aktywność wspierają wszelkiego rodzaju pomysły samorządu, to także działania, które pokazują, iż młodzież, przedsiębiorcy i mieszkańcy Elbląga otwarci są na wszelkiego rodzaju zachowania społeczne mające między innymi na celu wsparcie i pomoc dzieciom, instytucjom oraz osobom potrzebującym.

Reasumując, należy stwierdzić, że zawarte w Rocznym programie współpracy na rok 2013 finansowe i pozafinansowe formy współpracy zostały zrealizowane w stopniu zadawalającym.

Przygotował i opracował:

Maciej Pietrzak
Pełnomocnik Prezydenta
ds. Organizacji Pozarządowych